

KOSTNICKÉ JISKRY

Evangelický

týdeník

21/2006

14. června 2006

ročník 91

cena: 10 Kč

PŘEČTETE SI PŘÍŠTĚ

GENESIS 4,1-16
DIPTYCH

Pavel Filipi

JAK JE TO S KAZ 10,15-20
Jaroslav Kraus

PROČ SE EVROPA NEMÁ RÁDA
Dan Drápal

MÁM JE POŘÁD PŘI SOBĚ
Jan Šimsa

„Bůh se svým Synem po pravici posílá lidem svého svatého Ducha“

Čtení: Ef 1,20-23

Text: Ef 3,14-21

Při pravidelném setkání mládeže jsme měli návštěvu. Dohromady nás bylo skoro padesát. Více než polovinu tvořili hosté – mládež z německého Freiburgu. Z biblické úvahy – tu měl český účastník – vyplynulo několik otázek k rozhovoru. Mezi nimi i tato: Přemýšlíte-li o své víře, kde cítíte největší problém? Odpovídali všichni, zaznívaly různé odpovědi: „největším problémem je mi spravedlnost Boží“, „jak Bůh může dopustit války“, „vznik země“ (to jsme si říkali s německým panem farářem „budeme mít ještě hodně práce“). S radostí mohu potvrdit, že tyto otázky zaznívaly spíše z německé strany, u hodně mladých účastníků. Z české strany jsem si zapamatoval dvě odpovědi: 1. „můj problém je, jak je to s tím Duchem svatým – ale snad to pochopím“ a 2. „mým problémem jsou některé novotomistické filosofické koncepty v křesťanském učení, kupř. učení o Trojici“.

Oba tyto problémy, jež připustili čeští účastníci setkání, se týkají Ducha svatého.

Že se o Duchu svatém špatně přemýšlí v přesných věcných pojmech, věděli již bibliční svědkové. Proč by jinak právě dopis Efezským, hovořili o Duchu svatém a o jeho hlavním ovoci, církvi, používal téměř výhradně poetické řeči? Odpověď je nasnadě: poslední osoba Trojice se téměř vymyká jiné komunikaci.

První osobou Trojice je Bůh Otec. I ten je nepředstavitelný, neuchopitelný a nepodmíněný, ale jako „filosofickou kategorií“ jej uchopit lze. Bůh jako základ světa, „všechno ve všem“, bytí samo, podstata, příčina, principium... Lidská mysl se po-

Proto klekám na kolena před Otcem, od něhož pochází každý nebeský i pozemský rod, a prosím, aby se pro bohatství Boží slávy ve vás jeho Duchem posílil a upevnil 'vnitřní člověk' a aby Kristus skrze víru přebýval ve vašich srdcích; a tak abyste zakořenění a zakotvení v lásce mohli spolu se všemi bratřími pochopit, co je skutečná šířka a délka, výška i hloubka: poznat Kristovu lásku, která přesahuje každé poznání, a dát se prostoupit vší plností Boží. Tomu pak, který působením své moci mezi námi může učinit neskonale víc, než zač prosíme a co si dovedeme představit, jemu samému buď sláva v církvi a v Kristu Ježíši po všecka pokolení a věky věků! Amen.

Ef 3,14-21

kouší uchopit právem - nikoli Boha, nýbrž pojem „bůh“. Někdy filosofická reflexe pomůže, někdy může mást. Velmi záleží na pokoře a otevřenosti, s níž se filosof do odpovídání pouští.

Druhá osoba Trojice, Ježíš Kristus, je uchopitelná mnohem snáz, zejména uvažujeme-li nad první částí jména „Ježíš“. Muž z Nazareta je uchopitelný, byt' nám už jen prostřednic-

tvím zaujatého a nikoli nestranného svědectví, to se však týká mnoha dějinných postav. Horší je to s druhou polovinou jména „Kristus“. Tady totiž vlastně nevypovídáme o něm samém, nýbrž o tom, jak ho viděli a jak v něho věřili ti okolo. A potom - jak mu věříme my sami. Nikoli jak jej známe, naše poznání je vždy pouze poznání víry. (Ono „pouze“ však neznamena znevažování poznání víry, nýbrž jeho vymezení.) Neboli: hovoříme-li o Kristu, hovoříme především o vyznání víry, vlastním i těch druhých. Směle mohu říci: věřím, že Ježíš byl nejen ukřižován, umřel a byl pohřben, ale i třetího dne vstal z mrtvých - jako Kristus. Věřím to, a se mnou mnozí další.

Nakonec přichází v trojičním vyznání třetí osoba, „problematický“ Duch svatý. U první i druhé osoby jsme jakž takž měli „za co vzít“, je možné jisté pojmové i popisné uchopení, byt' s výhradami, které zná již Písmo. Ale Duch... kdo to je, kde, jak?

Pomůže hebrejské „rúah“ i řecké „PNEUMA“. Obojí znamená „duch“ i „dech“ a také „vítr, vanutí“. Příbuznost významu v původních jazycích naznačuje: Duch „není“, jako „je“ tělo nebo třeba země. Duch „je“ jinak, jeho bytí „je“ v pohybu, mizí a objevuje se. „Vanutí“ a „vítr“ také nejsou samy o sobě, je to pohyb, vznikající nějakým působením. „Vanutí“ samo o sobě „není“, je třeba

Dokončení na str. 2

Hans Memling: Archanděl Michael, 1479

Globální obět' lidstva (aneb malá apokalypsa)

V ten den, kdy první ptáci padali houfně mrtví zemi, zalekli se lidé nad osudem civilizace, kterou vytvořili, a rozhodli se obětovat vše pro její záchranu. Obětí první se mělo stát všechno ptactvo a všichni létavci nejrůznějšího druhu včetně ptakopyska, tučňáka a netopýra. Míra té oběti byla nezměrná a musely být vytvořeny speciální plynové pece a ptačí krematoria. Dílo bylo dokonáno na místech shromaždišť tažných ptáků, jejich zimovišť a všude, kde se až dosud ptákům dobře dařilo. Dále i tam, kde byli trpěni jen pro produkci masa a vajec ve skliučujících poměrech farem zaměřených na efektivní produkci. Stamiliony ptáků a létavců byly vybity a na poslední se konal hon.

V den, kdy posli poslední ptáci a létavci, mutoval ptačí mor a napadl ryby v mořích, oceánech, jezerech, tůních a řekách. I zalekli se lidé nad osudem civilizace, kterou stvořili, a rozhodli se obětovat vše pro její záchranu. Obětí druhou se měly stát všechny ryby a všichni živočichové mořští po posledního korýše, medúzu i kraba i vše, co se hýbe v oceánech. Dále lidé hubili sladkovodní žáby, salamandry a škeble, vše, co se hýbe v jezerech, tůních, přehradách i řekách. I bylo všechno živé u vodách najednou mrtvé a po této oběti se nadáli lidé dojít bezpečí a zdraví.

I zmutoval ptakorybí mor a napadl želvy a hady. Nezbylo lidem, než globálně vybit tyto živočichy a obětovat pro záchranu lidstva. I radovali se lidé, že vykoupili své bezpečí pro další tisíciletí. Když původně ptačí mor napadl zeleň, zdálo se, že postačí vymýtiti pralesy a dokonale vyčistiti všechny regiony, což se lidem podařilo a nic zeleného je již neohrožovalo. Za obět' padla i všechna zelenina, ovoce, také obilniny, rýže a luštěniny. I zdálo se, že obět' na záchranu člověka byla již dostatečná.

Onemocnění morem již skutečně ochabovalo, leč rozmanité druhy zemské zvěře i rozličné druhy dobytka slábly a hynuly pro nedostatek

Dokončení na str. 2

Na začátku

Deset zastavení nad prvními stránkami Bible

Pokračování z č. 20

V.

„I povolal Hospodin Bůh Adama a řekl jemu: Adame, kde jsi?“ (1M 3,9)

Ale nakonec jsou i tady přece záblesky světla, které jsou pro nás ujištěním, že také náš život v podmínkách narušených a nesnadných, od této chvíle beze zbytku nedokonalých, neztrácí svou hodnotu a smysl, ale že jej stojí za to žít. Ženě je dáno jméno Eva a to znamená „život“. Bude matkou a v mateřství bude mít své nezaadatelné pověření. A dále je zábleskem Božího slitování nad člověkem i to, že jej Bůh nenechal v jeho „nahotě“. Oblékl jej. Dostali „oděv kožený“. A kůže byla ze zvířete. Z toho, co zemřelo jako obět' místo nich. Od této chvíle napořád až do nového zákona bude platit, že darovaný oděv je výrazem milosti a slitování. Mar-notratný syn dostane, když se

otrhaný vrací, oděv od svého otce. Ti, kteří přijdou na svatbu Beránkovu, budou mít nový svatební šat. A ti, kdož zvítězili před trůnem Nejvyššího (podle Janova Zjevení) mají roucho bílé, zblíbené nikoli svými zásluhami, nýbrž „krví Pána Ježíše Krista“. Odění Boží, které je nám dáno, odění spravedlnosti a odění světla, o němž se mluví v Novém zákoně, to už není jen oděv, ale výzbroj - pro zápas, k němuž jsme zváni, abychom na-vzdory vši porušenosti v nás i kolem nás mohli sami zakoušet i šířit hodnoty smysluplného života. „Pomoz mi, můj Pane, abych nežil planě tam, kde chceš mne mít...“ Ve světě tvého vítězství, vítězství nad hříchem a smrtí, Pane Ježíši Kriste, prosíme za všechny fronty, na nichž se i dnes bojuje zápas za vítězství spravedlnosti v boji proti bezpráví, za vítězství porozumění v boji proti nepřátelství, za vítězství odpovědného jednání v boji proti lhostejnosti, za vítěz-

ství ochoty a vstřícnosti v boji proti byrokracii, za vítězství zdravého rozumu v boji proti zlé a zanedbné blbosti, za vítězství lásky v boji proti prázdnotě.

VI.

„I řekl Hospodin Kainovi: Kde je Abel, bratr tvůj?“ (1M 4,9)

Za lidmi se zavřely brány ráje. Proto, že do vztahu mezi Bohem a člověkem vstoupilo provinění. Jaký bude od této chvíle život na zemi? Plný kontrastů. Nebude jen temný ani jen krásný a jasný. Bude se tu prolínat sladké s hořkým, radost se smutkem, život se smrtí...

To první, co potkává lidi za hranicemi ráje, je zkušenost nad jiné potěšitelná: dostávají děti, stávají se rodiči. To je největší požehnání, které smíme přijímat i za hranicemi ráje:

Jan Nohavica
Pokračování příště

Bůh se svým Synem po pravici...

Dokončení ze str. 1

vzduchu, aby mělo co vanout, a je třeba nějakého podnětu, aby se vzduch „rozvanul“. Právem můžeme hovořit o „bytí Ducha“ tak odlišném od jiného bytí, že je nelze uchopit.

V přírodě můžeme nalézt ještě jiné přirovnání: některá zvířata prý mohou vnímat pouze objekty v pohybu, objekty statické pro jejich zrak přestanou existovat. Tak je tomu i s lidskýma očima, mají-li „zahlédnout“ Ducha svatého. Nic nevidí. Platí to i pro „vnitřní zrak víry“: Ducha svatého nevidět. Ale dá-li se do pohybu, „rozzvlní-li se“ působením svého podnětu, energie, člověk jej pocítí. Co pocítí? Zase přijde poezie: pocítí jakoby vanutí čerstvého větru, průvan do dějin, do špatné nálady, jako pohyb vzduchu ve vydýchaném dusném těsnu. Jako čerstvou krev do žil, novou energii, inspiraci (in-spirō = v-dechnout, zavanout).

Přestanu-li si tedy lámat hlavu s podstatou a osobou Ducha svatého (to za mě dostatečně přesně udělala starokřesťanská vyznání), mohu si oddechnout. A mohu se zaposlouchat do zvuků světa i prožitků vlastní duše, a najednou si možná vzpomenu na chvíle, kdy jsem sám pocítil záchvěvy energie, pumpování krve do naděje, jakoby proud čerstvého vzduchu do mého vydýchaného vnitřního života. Je třeba se ještě ptát, co je Duch svatý?

Jeden problém odstoupil – druhý se ukázal. Nemusím si dělat starosti s precizováním obsahu pojmu „Duch svatý“. Mohu jej prožít. Ale jak jej poznám? Jak odliším jeho vanutí od mnohých jiných proudů a závanů, větrů a duchů? Jak poznám Ducha svatého od duchů svých, duchů jiných, nesvatých, ne-božích, všelijakých endorfinů a adrenalinů, stimulanů a afrodiziaků?

Není na to jednoduchá poučka, je to stálé hledání a ptaní se. Ale zas tak složité to není. Totiž právě proto je dar Ducha svatého spojen ve vyznání víry se vznikem církve a církev zase s Duchem svatým. Duch svatý je dán církvi. Ne jednotlivci, k osobní spotřebě a k obtížnému individuálnímu dohledávání a tápání. Bratři a sestry jsou si vzájemně pomoci, stráží, radou, konzultací v náročném hledání, odkud a kam vane Duch svatý. Z vlastních záchvěvů a vanutí, z vlastních duchů mám spíš strach, stejně jako z nespoutané tvořivosti jiných lidí. Ale tam, kde vidím, že proudění probíhá v kontinuitě věků, přes staletí tradic do současnosti, tam, kde zasahuje nejenom mne, ale i ty kolem mne, smím se radovat nad darem Ducha svatého.

Zkusím to celé říci jednoduše: Duch svatý mně není problémem svou podstatou, osobou. Rozumím mu jako síle, aktuální energii, podnětu a inspiraci, jež přichází z dobrého zdroje a k dobrému cíli. Tím dobrým zdrojem je Hospodin, Pán světa (Bůh Otec), Přicházející (Ježíš Kristus). Dobrým cílem pak je církev – lidé kolem evangelia. Z této síly Ducha svatého žijí sbory, farnosti, senioráty, biskupství i synody. Žije-li církev z jiné síly z jiného zdroje, je to špatně a sbor nebo církev dříve nebo později zaniknou.

To všechno ale nejde plně a srozumitelně zformulovat. Lze to pouze prožít. A přijmout. Proto se i epištola efezským neodvažuje hovořit o Duchu svatém jinak, nežli v poetických obratech. Autor to prožil, a protože jazyk teologie nestačí, apoštol „alespoň“ zpívá. Zpívá, že „Bůh Krista vzkřísil a posadil po své pravici…a ustanovil hlavou církve“. Oslavuje tak s radostí poznání, že církev tu není sama od sebe. Že nemusí mít sebezáchovné strachy ani motivace. Když tu církev bude, je to Boží dar, haleluja. Když tu nebude, tak asi prostě není potřeba.

„Kristus je hlavou církve v moci Ducha svatého.“

Máme-li tu své místo z Božího povolání, budeme tu. Máme-li úkol a budeme-li jej plnit, budeme tu, církev je přece z daru Ducha svatého! Nemáme-li úkol nebo neplníme-li ho, nebudeme.

Jedinou obavu musíme mít – abychom věděli, co dělat a měli k tomu sílu. Ale tuto sílu máme nablízku – stačí si ji vzít. Duch svatý přece již byl dán!

Pavel Klinecký

Globální oběť lidstva

Dokončení ze str. 1

jakékoliv zeleně. Tu dravá zvěř požírala slabší a nemocnou i mršiny a zmutovaný mor působil nezměrný úhyn všech zvířat. I doufal člověk, že jejich vybití zastaví smrtonosnou chřipku a tato oběť zahájí novou éru ve vývoji lidstva.

Začalo však ubývat zásob, mražených, sušených i konzervovaných potravin. I rozhodl se člověk provést euthanasii všech duševně i tělesně postižených a touto obětí zachránit zbýlé lidstvo. Leč smrtonosný mor začal přecházet ze zemělých zvířat i na člověka; i bylo rozhodnuto obětovat všechny, u nichž se projevila nákaza. I stoupal dým z krematorií a zahltil zemi a mor ukončil život všech dosud zdravých. A nebylo už na zemi semena, rostliny, hada, jakékoliv zeleně, létavce, ryby, obojživelníka ani člověka a jen tma byla nad propastí.Tak skončil lidský podíl na díle stvoření.

Jen kdesi uprostřed Tichomoří na ostrově vzdáleném námořních i leteckých cest si vesele běhali nejen brouci, ještěrky a všelijaká havěť, ale také místní psi, kočky i opice. Jen lidé trochu zamyšleně kráčeli do místního kostela, protože byl den sedmý a již řadu měsíců neměli radiové, ani jiné spojení se světem. Zdálo se jim, že i počasí je trochu jiné, než bývá obvyklé v tomto období. A zatímco usedali ve svém prastarém kostelíku a hudebníci místního chóru ladili své nástroje, aby konečně nasadili první tóny radostné písně, do jejich hudby a zpěvu se náhle a jakoby zblízka připojil pozoun archanděla Michaela.

kar

Odpadlictví a trest smrti

Pan Lukáš Lhoťan ("Odpověď Danu Drápalovi", ET 18/2006) reagoval na mou výzvu a odpověděl na můj článek "Mediální konvertita" (ET 13/2006). To, že zareagoval, nutno ocenit. V jeho odpovědi však shledávám určité nedostatky.

Musím se přiznat, že za adekvátní reakci bych považoval jednoznačné odsouzení rozsudku smrti, jenž hrozil Afghánci Abdulu Rahmánovi. Místo toho pan Lhoťan dokazuje, že takový rozsudek neplyne ze samotného Koránu. Nadto ve své odpovědi směšuje dvě odlišné věci: postoj k těm, kdo islám nepřijali, a postoj k těm, kdo islám opustili.

Nikdy jsem netvrdil, že islám trestá smrtí ty, kdo islám nepřijali. Těm ponechává možnost zachovat si své náboženství, pouze z nich dělá občany druhé kategorie.

Zcela jiná je ale situace odpadlíků. Pokud pan Lhoťan píše, že „trest smrti za odpadlictví v islámu není“, pak tím zřejmě míní, že Korán se dá interpretovat i způsobem, který nevede k popravě odpadlíků. Pan Lhoťan pak cituje událost z medínského období Mohamedova působení, kdy Prorok určitého muže za odpadlictví od islámu nepotrestal. Podobně bych mohl tvrdit, že „Nový zákon heretiky netrestá smrtí“. Pan Lhoťan připomíná, že i křesťanská církev ve středověku odpadlictví trestala. Mé tvrzení, že „Nový zákon heretiky netrestá smrtí“, by středověkým heretikům bylo stejně málo platné jako tvrzení pana Lho-

ťana dnešním odpadlíkům od islámu. Pokud bude pan Lhoťan srovnávat dnešní liberální interpretaci Koránu s praxí středověké církve, mohl by skutečně zabodovat. Srovnávejme však srovnatelné. Položím tedy otázku jednoznačnji: „Čeká toho, kdo opustí islám, v dnešním Afghánistánu, Íránu, Súdánu a jiných zemích něco jiného než smrt?“

Pan Lhoťan píše: „Dan Drápal ve svém článku píše stylem, jako by islám nesl zodpovědnost za svou interpretaci lidmi.“ Pokud pod "islámem" míníme jakousi abstraktní entitu, tak ta patrně nenese odpovědnost za nic. Pokud by křesťané někoho zabili za odpadlictví, pak by se ode mne nedalo čekat nic než ostré odsouzení takového činu, nikoli výmluvy, že "Bible" nebo "křesťanství" za to nenese odpovědnost. Kromě toho jsem přesvědčen, že ti, kdo Abdula Ráhmána odsuzovali, se odvolávali na Korán, případně hadíthy. Jsem rád, že existuje pan Lhoťan se svou interpretací islámu, která smrt odpadlíků nevyžaduje. Jistě ale, pane Lhoťane, dobře víte, že jste v rámci islámu v zanedbatelné menšině.

Na závěr mi dovolte, abych zveřejnil tzv. "Smlouvu Umarovu", sepsanou zřejmě v 8. století, jež byla po celá staletí určujícím dokumentem pro postavení nemuslimů v muslimském světě. Pokud se tvrdí, že islám byl tolerantní, je dobré vědět, jak ta tolerance vypadala.

V našich městech či v jejich blízkosti

Stojí za přečtení

Volil by Ježíš komunisty?

Volil by Ježíš komunisty? Ne, není to anekdota, jen hodně hloupá otázka... i když za mořem diskutují, koho by Ježíš rozbombardoval. Naše teologická tradice a doufejme, že i naše zahraniční politika je přece jen vytríbenější. Tak zjevně zmatečnému směšování úrovní hovoru se dovedeme vyhnout.

Nemůžeme se však vyhnout otázce, koho by měli volit křesťané, křtění ve jménu Syna Božího. Vzhledem k opětovnému důrazu Písma na svobodu, kterou nás Kristus osvobodil, sotva vystačíme s výmluvou, že ten či onen církevní hodnostář nám napsal dopis, ať už to byl Dostojevského Velký inkvizitor či prostý vesnický farář. Spíš je na místě otázka, co se o tom dočteme v Písmu, na které se všichni křesťané odvolávají. Tak třeba, měl by věřící volit tu či onu "církevní" stranu jen proto, že se okázale hlásí k blíže neurčeným, leč tradičně "křesťanským" hodnotám? Sotva. Ježíš zastává oddělení církve a státu. Dávejte císařovi, což jest císařovo, a co Božího, Bohu, čteme v evangeliu. V dobách Ježíšových představovali "církevní" stranu ti nejprísněji věřící, farizeové a vykladači zákona. Ty Ježíš znovu a znovu napadá a odsuzuje. Považuje je za pokrytce. Vyčítá jim zálibu v okázalosti a počtách. Opětovně jim dává za příklad ty nejprostší a nejopovrhovanější.

Ostatně i ve Starém zákoně Bůh hřmí hlasy proroků Amose, Izaiáše či Jeremiáše proti politizujícímu církevnictví posledních generací před pádem Jeruzaléma. Znovu a znovu Bůh odmítá a odsuzuje oběti a obřa-

dy. Domáhá se sociální spravedlnosti, účinného soucitu s trpícími a žádá jen jedno: Ať se valí právo jako vody, spravedlnost jako potok silný, jak čteme u proroka Amose. Biblický Bůh si zřejmě nepotrpí na církevnictví. Jde mu o lásku k bližnímu a o sociální spravedlnost. Lidi neposuzuje podle toho, kdo se čím vyказuje, ale podle toho, jak se zachovali k jeho nejmenším a nejbědnějším. Podle proroků i podle vlastních výroků je Ježíš spíš sociální revolucionář. Měl by tedy věřící volit komunisty, jako Josef v té staré anekdotě o volbách v nebi? To sotva. Ano, v knize Skutků apoštolských se dočteme o údobí primitivního komunismu. Bylo to těsně po Ježíšově zmrtvýchvstání, kdy první věřící považovali příchod Božího království za otázku dnů či týdnů. Tehdy prodali, co mohli, a žili společně z výtěžku. Jenže toto velmi přechodné období skončilo, když se ukázalo, že Ježíšův návrat by mohl být otázkou měsíců či let.

Zato v Bibli výrazně přetrvává důraz na úctu ke každému a na zásadní rovnost všech před Bohem. Ježíš nekoná ani svá znamení, kterým přezdíváme "zázraky", bez předběžného souhlasu. Co chcete, abych vám učinil? táže se dvou slepců u cesty, než jim otevře oči. Je stejně důsledný v odmítnutí všeho elitismu. Chce-li kdo první býti, bude ze všech nejposlednější, čteme v Markově evangeliu. Představy o předvoji a vedoucí úloze tu nemají šanci.

Že u Ježíšových věrných nemohou

nebudeme stavět žádné nové kláštery, kostely, poustevny či mnišské cely. Nebudeme obnovovat, ve dne ani v noci, ty, které se rozpadly nebo které jsou v muslimských čtvrtích.

Naše brány zůstanou otevřené pro všechny průchozí a poutníky. Všem muslimům, kteří budou procházet, poskytneme stravu a ubytování po dobu tří dnů.

Nebudeme v našich kostelích či domovech přechovávat zvědy. Nebudeme je ukrývat před muslimy.

Nebudeme naše děti učit Korán.

Nebudeme konat veřejné náboženské obřady. Nebudeme nikoho obracet na svou víru. Nebudeme nikomu z našeho rodu bránit v přijetí islámu, pokud budou chtít.

Budeme muslimům prokazovat úctu a povstaneme, pokud se budou chtít posadit.

Nebudeme se nijak snažit podobat se muslimům...

Nebudeme jezdit na sedle.

Nebudeme nosit meče ani žádné jiné zbraně a nebudeme je mít u sebe.

Nebudeme prodávat víno.

Budeme si stříhat vlasy nad čelem.

Nebudeme ukazovat své kříže a své knihy nikde, kudy procházejí muslimové nebo na jejich trzističích. Řehtačky v našich kostelích nebudou hlasitě. Když budeme konat bohoslužbu v kostelích, nebudeme příliš hlasití; stejně tak i v přítomnosti muslimů. Nebudeme hlasití ani na našich pohřbech.

Naše domy nebudou vyšší než domy muslimů.

Dan Drápal

mít šanci ani strany, které dělají ze sobectví ctnost a z chamtivosti zásluhu, to není třeba dokazovat. Celé tzv. kázání na hoře v Matoušově evangeliu zdůrazňuje prostotu, skromnost a štědrost ducha jako žádoucí životní postoj před tváří Boží. Proroci i evangelisté jsou s Ježíšem zajedno: přepych je vždycky hřích a často krádež. Tak koho volit? To Ježíš neřká, a neměli by to říkat ani jeho věrní. Radí nám jen, po ovoci strom poznán bývá. Ne všechno, co se vydává za "křesťanské" hodnoty, k dobrému ovoci patří. Je třeba zamyslet se nad Biblií a nad volebními lístky a děkovat za tu svobodu, kterou nás Kristus osvobodil.

Erazim Kohák

(Autor je filosof a člen Českobratrské církve evangelické)

Aktuálně

V Moskvě proběhla v květnu před ústředním kinem Puškina demonstrace pravoslavných věřících proti premiéře filmu Šifra mistra Leonarda. Součástí bylo i demonstrativní pálení plakátů. Za aktivitami stojí několik pravoslavných hnutí. „Producenti filmu mají jediný cíl - cynicky vydělat co nejvíce peněz,“ stojí v prohlášení Ruské pravoslavné církve, které bylo vydáno v souvislosti s premiérou filmu. K protestům se připojila i muslimská sdružení v Rusku. Společně požadují úplný zákaz promítání filmu.

EPD

Realita a zázrak

Ty dva výrazy nám vůbec nejdou k sobě. Spíše nežli do slučovacího bychom je postavili do vylučovacího poměru – realita, nebo zázrak! Buď to, co můžeme změřit, zvážit, ohmatat a vypočítat, nebo to, co se jakýmkoli matematickým, fyzikálním či chemickým zákonitostem vymyká. Buď se postavit na pevnou, experimentálně zajištěnou půdu vědecky podložené racionality, nebo komicky balancovat na neuchopitelných projevech nepochopitelného. Přijímat obojí současně nelze.

Tento stroze odlišující přístup má určité své opodstatnění. Bylo by nám úzko, kdyby se ve svých oborech na zázraky spoléhali projektanti, laboranti, dispečeri, strojaři nebo řidiči usadající za volant automobilu. Co když však doufá v zázrak matka, která má na smrt nemocné dítě? Co když prosí o zázrak člověk, který si úzkostně uvědomuje meze svých možností? Tady se náhle jeví lpění na strohých, experimentálně ověřených zákonitostech jako něco trapně úzkoprsého a eticky neúnosného.

Nezáleží ovšem jen na oblasti, do níž

Výpredaj slova

Nie tak dávno som na námestí pred Tescom nadával na výnimočne rentabilný tovar. Odkedy sme sa vzdali socialisticky regulovaných cien, všetko zdraželo. Zdraželo mlieko, maslo, chlieb, vajcia, ponožky, ba aj pivo. A predsa je tu jedna komodita, ktorá po zrušení regulovaných cien zlacnela: Knižka v pevnej plátenej väzbe. Obsahuje text v latinčine a jeho preklady do slovenčiny, maďarčiny a ukrajinštiny. Kniha má názov: Ako dômyselne používať knihy, hlavný nástroj vzdelávania. Autorom je Ján Amos Komenský. Pred zrušením cenovej regulácie stála knižka 15 korún, po zrušení klesla na 10. Niežby vo všeobecnosti išli knižky s cenou dolu. Na knižnom trhu napríklad kúpite paperbacky o tom ako a s koľkými mužmi žila tá či oná moderátorka Markízy, za 300 korún slovenských.

Komenský v knižke píše samé pekné a poučné veci. Napríklad: *Nemilovať knihy znamená nemilovať múdrosť. A nemilovať múdrosť znamená stať sa hlupákom.*

Možno tu treba hľadať dôvod, prečo kniha zlacnela. Komenský si mohol odpustiť tie invetívny. Možno je však dôvod hlbší a kniha je iba nenápad-

zázraku otevřeme dveře. Záleží i na způsobu, jakým to činíme. Nemáme-li se připravit o reálný svět, nemůže se nám stát zázrak pracovní hypotézou. Zázrak je jako žolík v kartách. Někdy se objeví a všechno změní. Většinou však zůstává skrytý. Zázrak prostě není funkcí naší reality. Vlamuje se do ní odjinud. Z časoprostoru, který je na tom našem zcela nezávislý, přitom jej však jako nadřazený může kdykoli protnout.

Křesťanská církev reprezentovala po většinu doby své existence prostředí, které bylo zázraku – tedy nestandardnímu zachraňujícímu jednání – přejně nakloněno. Dnes jí však svědectví, která ji kdysi sílila a motivovala k expanzi, dělají vrásky na čele: Co si počít s Ježíšovým chozením po moři, s jeho uzdravováním či vzkříšením? Zřídka kdy nadšeně voláme: zázrak! Spíše se snažíme tato biblická svědectví po špičákách obejít. Z osvobozující zvěsti nám tak zbývá jen vybízení ke službě.

Jaký paradox. Snažíme se přimět lidi, aby konali zázraky, a sami jim je nemá-

me odvahu dosvědčit! Nepozvedneme je, jen na ně nakládáme další břemena. Vedle těch, kterými je tlačí k zemi život, je deptáme neustálým poukazováním na nedostatečnost jejich služby. Krize církve je způsobena krizí našeho zvěstování. Člověk, který sedí pod kazatelnou, má dojem, že se vlna týká jen toho, co lze změřit, zvážit, ohmatat a spočítat. Jako by nebylo zázraku stvoření, jako by Ježíš nevstal z mrtvých!

V dějinách církve bylo většinou přezárazkováno. Dnes je tomu naopak. V církvi – zejména v evangelické - je absence zázraků. A lidé po nich touží, lidé je v církvi hledají. Ne proto, že je to móda. Hledají je, protože každá doba má své na smrt nemocné i ty, kteří si úzkostně uvědomují meze svých možností. Zázraky nesmějí nikdy zakrýt realitu. Realita však musí zůstat pro zázrak prostupnou. V tomto vztahu a v těchto proporcích patří realita a zázrak - jako dva stvořitelské principy - v životě neoddělitelně k sobě.

Emanuel Vejnar

vedomím zachovať skutočnú slobodu. Jediným filtrom, ktorý možno postaviť medzi sugescie voľne pospájaných obrazov a naše vedomie, je starostlivo zosnovaná sieť kritického myslenia. Človek sa potrebuje naučiť používať svoju myseľ, aby mohol zostať slobodný. Veď napokon každý ľudský tvor je už podľa definície tvor rozumný. Jeho rozum však spočíva v jazyku. Kým veci iba vníma ako obrazy, nevie o nich nič. Sú preň iba sugesciami, voči ktorým je bezbranný. Až keď dá veciam a dejom mená, začína o nich niečo vedieť. Myseľ sa učíme používať tým, že sa učíme používať slová a slová sa učíme používať čítaním kníh. Jediný filter, ktorý môžeme postaviť medzi seba a mediálne sugescie, je teda filter kníh.

Dajte si pozor, milí poslucháči, píše Komenský v závere útlej knižočky, aby sa vám nestalo to, čo sa stáva väčšine smrteľníkov, že po celý život nezačnú byť múdri, alebo niektorých, medzi nimi i mne samému, že vtedy začíname konečne žiť, keď treba končiť. Ak stratíš čas života, stratíš seba samého. Ak však stratíš seba samého, kto ťa tebe vráti.

Daniel Pastirčák

OPRAVENÉ
POHÁDKY
BEZ HORORŮ

8

Kráska a zvíře

Zámožný kupec se
chystal jet do ciziny
nakoupit zboží. Před
odjezdem se zeptal dcer
abych vám přivezl?"
nejjakou krásnou látku
prohlásila nejstarší, kte
kami. "Mně bys mohl
ke krku, abych se líbila
přála si prostřední.
postačí, přivezeš-li m
nou kytičku," usmál
Dobruška, nejmladší
nejhezčí z dcer.

Když kupec vyřídil vše, co potřeboval, a vrátil se domů, vzal pro nejstarší dceru štiček nádherného brokátu a pro druhorozenou blýštivou sponu v podobě motýla. "Ještě se musím poohlédnout po krásném poohlédnout po krásném poohlédnout po krásném vzpomněl si. K večeru děl veliký výstavný uprostřed rozkvetlých

Zahnul tedy k plotu a
s květem. V tu chvíli s
tilo zvíře - napůl le
Kupec zděšením ztuhl,
vil lidskou řečí: "Neb
Naopak tě zvu na večer
kupec následoval bez
netvoara do domu.

Uprostřed vyhráté jízdy
stůl s množstvím vybraných
Kupec se dlouho nerozhledl
byl vyhladovělý, dosy
dojezd, začal se rozhlíž
ny strany vedly dveře
ných komnat a v jedné
kupec objevil rozestla
ještě zmámený se rychl
spánku.

Ráno bylo v jídelně op
Když se však kupec do
vzalo, tu se vzalo, obje
zvíře a začalo se mu tří
"Nenechávej mne tady
tu je teskno! Vezmeš-li
se ti odměním." A upr
né oči. Co měl dobrák
pojd!" pobídl netvora.

a zvíře chám jako opuštěného psa!" – "Teď jdi ale do nejzadnější místnosti," řeklo zvíře, "a otevři tam tu vykládací truhlu. Je v ní velký měšec s penězi. Ten je ode dneška tvůj."

Když kupec se svým podivným společníkem dorazil domů, obě starší dcery se zhrzely: "Přece tady nenecháš s námi tu hroznou bestii!" Ale Dobruška prohlásila: "Když se k vám, tatínku, tak pěkně zachoval, bylo by nevděčné chovat se teď k němu tvrdě!" A od té chvíle vodila podivného tvora s sebou skoro na každém kroku. Zvíře ke krásné dcevě přilnulo a upíralo na ni oddaný zrak. "Vždyť ty jsi lepší než leckterý člověk!" řekla jednoho dne Dobruška a políbila zvíře na čelo. Tu se však stalo něco nečekaného: netvor se proměnil v půvabného jinocha v šlechtických šatech: "Svou láskou jsi mě, Dobruško, vysvobodila z hrozného zakletí a já už navždycky zůstanu s tebou a s tvým laskavým otcem."

Je jasné, že Dobruška i její otec byli šťastní. Taková nečekaná partie! Dobruščiný sestry vývojem událostí zdaleka tak nadšeny nebyly. Ale jejich praktičtí ženiši prohlásili: "A co ten krásný dům mezi magnoliemi? Takový majetek se přece musí využít! Jestli o něj Dobruška a ten její nestojí, ujmeme se ho my!" A tak se rozjeli do onoho paláce a začali tam hospodařit: Jedli a pili, pořádali bały a utráceli plnými hrstmi peníze z truhel za šaty a zábavu. O tom, jak to s nimi nakonec dopadlo, se žádné zprávy nedochovaly.

Snaž se mít pochopení
pro lidi i němé zvíře!
Nesobecký, vládny postoj
nepochybně patří k víře
Znamenají-li ti více
peníze a hmotné statky,
nečekej, že cizí lásku
a oplátku získáš zpátky

Daniel Henych

Pokračování příště

Nová nemocnice v Ugandě

V ugandském městě Buikwe v okrese Mukono byla v květnu otevřena Česko-ugandská nemocnice a škola pro porodní asistentky. Projekt výstavby nemocnice byl zahájen v květnu roku 2004. Jeho iniciátorem je doc. MUDr. Josef Donát, pracovník gynekologicko-porodnického oddělení lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Hradci Králové. Projekt realizuje v návaznosti na program Adopce na dálku®, Arcidiecézní charita Praha, ve spolupráci s ugandskou Diecézní charitou Lugazi, která bude nemocnici po jejím dokončení provozovat. V oblasti financování je hlavním partnerem Ministerstvo zdravotnictví ČR. Velkou měrou přispěli také další dárci a sponzoři. V současné době je pro cca 45 000 obyvatel třiceti vesnic oblasti Buikwe kvalifikovaná zdravotní péče nedostupná. Jediné lůžkové zařízení okresu postrádá základní vybavení, léky i kvalifikovaný personál. Mnoho dětí umírá na banální nemoci, které jsou za odborné lékařské asistence jednoduše léčitelné. Těhotné ženy nemají žádnou prenatální péči a mnoho z nich umírá při i po nekvalifikovaně asistovaných porodech. Nemocnice bude poskytovat aktuální lékařskou péči pro všechny obyvatele Buikwe, a okolí zejména pro těhotné ženy a děti, kterým bude navíc zajištěna i preventivní zdravotní péče. Práce zdravotníků bude zahrnovat i osvětové kampaně mezi obyvateli Buikwe zaměřené na informování o nebezpečí HIV/ AIDS a dalších závažných problémech. Důležitou součástí projektu bude výškolení stávajících i nových porodních asistentek, které budou v budoucnu schopny poskytovat profesionální prenatální a gynekologickou péči ve všech vesnicích v dané oblasti. Pokud byste chtěli podpořit dokončení a další provoz nemocnice, více informací naleznete na internetu: www.charita-adopce.cz, nebo volejte na tel. 224 250 985 či pište na e-mail: adopce@charita-adopce.cz

ET-KJ

O bratru Šlechtovi z Velenic

Každý jsme odněkud. Lidé modré krve to vždy zdůrazňovali a psali se, že jsou hrabata Czerninové z Dymokur nebo rytíři Vesečtí z Vesce, o nichž teď vyšla zajímavá kniha u Susy ve Středoklukách. Bratr Šlechta sice nebyl modré krve, ale zato se psal s velkým Š. Že je z Velenic, to věděl každý. Víte, kde jsou Velenice? Je to nevelká, ale samostatná obec 12 km severovýchodně od Poděbrad, opodál státní silnice z Poděbrad do Jičína. Málem byste ji přehlédli, protože nemá žádnou výraznou siluetu, žádnou kostelní věž ani výškovou zemědělskou stavbu. Zato v dějinách tolerančního Polabí jsou Velenice naprosto nepřehlédnutelné. Evangelický sbor helvetského vyznání zde byl založen r. 1782, toleranční kostel z r. 1785 tu stojí dosud a čeká na opravu. Sborové budovy s farou z r. 1830, dnes krásně opravenou, tvoří vzácně dochovaný architektonický soubor. V tomto sboru se narodil, byl pokřtěn, vyrůstal, byl konfirmován, oddán a nakonec i pohřben bratr Josef Šlechta, jeden ze sloupů tohoto sboru a jeho neaktivnějších členů. Tělem i duší byl sokol a nadšený zastánce myšlenky sokolské, duchem patřil Kristu. Dovedl to obojí spojit a dokázal, že je to možné. Ostatně krásná velenická sokolovna se nachází hned vedle bývalé církevní školy a v blízkém sousedství fary a kostela. Na rozdíl od apoštola Pavla (1Tm 4,8) byl b. Šlechta přesvědčen, že tělesné cvičení je velkého užitku a že zvláště mládeži prospívá, když je vedena k tělesné zdatnosti, otužilosti, kázni a opravdovému vlastenectví. S velikou láskou a vděčností vzpomínal na proslovy sokolských vzdělavatelů, zatímco on sám, tělesně nesmírně zdatný a fyzicky neuvěřitelně výkonný, měl na starosti sokolský tělocvik a sport a byl obětavým cvičitelem žactva. Vyučen sice nebyl, ale uměl všechno a dovedl se postavit ke každé práci. Počítal s tím, že bude doma hospoda-

řit. Jenže pak se změnilы poměry. Do JZD se mu nechtělo, tam poslal jen svou manželku, sám se nemohl dívat na neutěšené družstevní začátky. Řadu let pracoval na dráze u posunu, pak dělal poštovního doručovatele pro dymokurskou poštu. V té práci se cítil ve svém živlu. Měl rád pohyb a zastával křesťanský názor, že lidé se mají navštěvovat a mají mít zájem jeden o druhého. Jako doručovatel mel k tomu příležitost. Však byl také všude vítán a rád viděn, až na jedno stavení, kde měli zlého psa. S tím nebylo radno se přátelit. Proto ho uvazovali, ale jednou ho uvázat zapomněli a milý pes pobíhal po dvoře. Když přišel poštovní doručovatel, pes proti němu vyrazil, aby ho zakousl, eventuelně sežral. Co byste udělali v této situaci, když utéci nebylo kam? Bratr Šlechta odhodil poštovní brašnu a energicky se rozběhl přímo proti psovi. Ten se překvapen zastavil a potom pro jistotu zalezl do boudy. Nevím, jestli se tento postup dá doporučit za všech okolností i proti bojovým plemenům, ale bratr Šlechta se prostě nebál. Říkal, že nejlepší obrana je útok.

Byl to stoprocentní muž uvyklý tvrdé práci. A všechno, co dělal, dělal pořádně, s plným nasazením a zaujetím. Nevím, jestli znáte amerického spisovatele Orisona Swett Mardena (1847-1922), jehož spisy vycházely za první republiky u Vilímka v Praze a těšily se velké pozornosti a oblibě. Ten razil heslo: Cokoli konáš, konej dokonale! Setkal jsem se v životě s několika lidmi, kteří se tímto heslem řídili. Jedním z nich byl bratr Šlechta. Přál bych vám vidět, v jakém pořádku měl svou zahradu a svoje záhony, na nichž pěstoval zeleninu pro třígene-rační rodinu. On samozřejmě netrpěl žádný plevel, ale já jsem mu chtěl dokázat, že semtam vždycky zůstane nějaký zapomenut, a tak jsem si dal tu práci a hledal jsem.

Nenašel jsem ani snítku plevle, ani stéblo travičky navíc. Když b. Šlechtovi zemřela v roce 1996 jeho manželka Anna, s níž si tak dobře rozuměl a po níž mu bylo velice smutno, usoudil, že jeho poslání v rodině i ve sboru skončilo a odešel do Domova důchodců v Libici nad Cidlinou, který patří evangelické diakonii. Odtud podnikal na svém kole spanilé jízdy po svých přátelích a známých v blízkém i velmi vzdáleném okolí. V zimě v létě bez čepice a v rozhalence. Do Velenic se vracel už jen na svátky k rodinám svých dětí. V Libici, kde se mu líbilo a kde se cítil v evangelickém prostředí doma, také dožil. Zemřel 13. dubna 2006 ve věku 86 let, rozloučení se konalo ve velenickém kostele, pohřbíval ho b.senior Pavel Dvořáček, administrátor. Popel b. Šlechty je uložen na velenickém hřbitově.

Bratr Josef Šlechta byl člověk zvláštního ražení, podobně jako dlouholetý velenický farář b. Oldřich Vraný. Ti dva si v mnoha ohledech dobře rozuměli a bývali nesmlouvavými kritiky církevních i společenských poměrů. Paní farářová s. Milada Vraná, vdova po zesnulém b. faráři a spoluautorka tohoto nekrologu, říká, že život b. Šlechty silně ovlivnila jedna knížka, svého času hojně čtená. Jmenovala se "Co by činil Kristus?" Tu otázku si b. Šlechta neustále kladl a hledal na ni odpověď ve svém svědomí a v Božím slově. Podle něho se snažil žít, tak jak uměl a jak mu to bylo dáno. Psal rád a dobře zajímavé dopisy, které uchováváme, už taky proto, že byly psány ručně a budou jednou cennou starožitností. To už nebudou poštovní doručovatelé, protože veškerá korespondence bude elektronická. A my, současníci a přátelé bratra Šlechty, už tu také nebudeme. Těšíme se, že se s ním sejdeme v království Božím a pohovoříme o otázkách zajímajících obě strany.

V. Hajský

Inzerce

LEVNÁ DOVOLENÁ v době školních prázdnin v Karlových Varech. Informace: http://web.telecom.cz/futtl e-mail: futtl@seznam.cz, tel.:353 224 976 č. 10

PRONAJMU DŮM v JIMRAMOVĚ, 9 lůžek, velká kuchyně, nová koupelna. Vhodné i pro 2 rodiny nebo sbor. výlet. Levně a kdykoliv. Tel.: 604 815 560

č. 16

SBOR ČCE v OSTRAVĚ HLEDÁ FARÁŘE NEBO JÁHNA na uvolněné místo druhého kazatele sboru. Schopnost týmové prá-

Pozvánky

SPOLEK PŘÁTEL RŮŽOVÉHO PALOUCKU se sídlem v Újezdci u Litomyšle pořádá „Slavnost na Růžovém paloučku“ 2. července 2006 - začátek od 14 h.

Program:

Zahájení slavnosti

Projevy:

Mgr. Radko Martínek, ministr pro místní rozvoj

Mgr. Bohumil Baštecký, evangelický farář

Kulturní vystoupení:

Jitka Molavcová a Alfred Strejček

Pavel Kamas, sólista opery ND v Brně za doprovodu prof. Jiřího Doležala
Dechový orchestr J. Vejvody se sólisty, řídí Josef Vejvoda
V případě nepříznivého počasí se slavnost koná v sále Rychty v Morašicích.

***

MĚSTO LYSÁ NAD LABEM A FARNÍ SBOR ČESKOBRATRSKÉ CÍRKVE EVANGELICKÉ pořádají u příležitosti státního svátku slavnost k památce MISTRA JANA HUSA.

* Pozdrav zástupce města

* Ladislav Jakl

tajemník presidenta republiky

* Bohdan Mikolášek

pisničky o lásce a svobodě

* Položení kytky u Husovy busty

Slavnost se koná ve čtvrtek 6.7. 2006 od 18 h ve dvoraně Evangelického sboru na nám. Bedřicha Hrozného v Lysé nad Labem.

***

MISIJNÍ ODBOR KJ pořádá seminář křesťanské psychiatrie a pastorage v Litoměřicích 4.-7.10. 2006. Přednáší a praktické cvičení vedou švýcarské lektorky Dr. Lýdie Setlik a Heidi Schenker. Informace a přihlášky do konce července na adrese: Ludmila Hallerová, Ve vilách 7,140 00 Praha 4, tel.: 241 414 120; e-mail: hallerova@volny.cz

Televize

18. června 2006
ČT 1

Cesty víry - 14.10
Setkání v Římě
Pout' hnutí a komunit k papeži Benediktu XVI. Připravil P. Chovanec
Římskokatolická církev je institucí starou přes dvě milénia. Během historického vývoje se v ní věřící začleňovali do nejrůznějších struktur, které živé církvi umožňovaly prožívání duchovního života v souvislosti s životem evangelia Ježíše Krista. V dnešní době působí v církvi různá hnutí a komunity, které nejsou vázány na mníšské či řeholní závazky a jejich snahou je různý způsob duchovního života v současné společnosti. Hnutí a komunity působící v České republice - Fokolare, Komunita Emanuel, Cursillo a další - se vydaly na celosvětovou pout' do Říma k Benediktu XVI.

Křesťanský magazín - 14.30
Radosti a strasti života víry.
Uvádí P. Oppeltová

Nové knihy

EMAN PŘÁVĚ VYDÁVÁ

Evert Jonker: Aby se Slovo dostalo ke slovu - *Podněty pro tvořivou katechezi*
Jak tvořit? pracovat s biblickými texty, podle čeho se orientovat v katechetických metodách a jak je účelně zužítkovat. Inspirace pro všechny, kdo chtějí pracovat s dětmi a mládeží na úrovni současných vykladačských i aplikačních metod. Teoretickou část doprovází jedenáct podrobně připravených a komentovaných hodin.
Z nizozemštiny přeložila Rut Brodská. Formát A4, polotuhá vazba, 136 str. textu, 55 pracovních listů, cena 180 Kč.
Objednejte u EMANA, Husova 656, 256 01 Benešov
tel.: 317 722 215, http://eman.evangnet.cz

ce podmínkou, bližší vztah k činnosti s dětmi a mládeží nebo k duchovenské práci v diakonii výhodou.
Bližší informace u kurátorky sboru (tel.: 596 955 534).
Zájemci se mohou hlásit do konce srpna na adresu sboru (Husovo náměstí 1188/4 702 00 Ostrava).

č. 26

Bohoslužby

18. 6. 2006

ČESKOBRATRSKÁ CÍRKEV EVANGELICKÁ
Braník, Modřanská 118: 9.30 (1. n. rodninná, 3. n. VP)
L. Rejchrt - **Dejvice**, Z. Wintra 15: 9.30
Hudec - **Horní Počernice**, Třebešovská 2101: 9 - Jarov, U kněžské louky 9: 9.30
Plzáková - **Kliment**, Klimentská 1: 9.30
Halamová - **Ko-bylisy**, U školské zahrady 1: 9.30
Erdinger (každou 1. neděli v měsíci ekumenické česko-korejské bohoslužby + VP; 2. až 5. ne 11.30 korejské bohoslužby kaz. Lee) - **Libeň**, U pošty 6: 9.30
Nekvasil - **Martin** ve zdi: 19.30 - **Modřany**, Písková 6: 9.30
Šorm - **Nusle**, Zateckých 11: 9.30
Škeříková - **Radotín**, Na betonce: 9.30 - **Salvátor**, Salvátorská 1: 9.30 - **Smíchov**, Na Doubkové 8: 9.30
Voříšek VP - **Spořilov**, Donovalská 1862: 9.30
Bísek - **Strašnice**, Kralická 4: 9
Klinecký - **Střešovice**, n. Před bateriemi 22: 9.30
Pavel Pokorný - **Uhřetěves**, Husovo n. 378: 9 - **Vinohrady**, Korunní 60: 9.30
M. T. Zikmund - **Vršovice**, Tulská 1: 9.30
Ort - **Žižkov I**, Prokopova 4: 9.30
Lange - **Žižkov II**, Čajkovského 10: 9.30
Strádál

EVANGELICKÁ CÍRKEV A.V. v ČR
Nové Město, V Jirchářích: 9.30
Tillinger - 11.00 v anglickém jazyku: Krikava; večerní bohoslužby: středa 18.00

SLEZSKÁ EVANGELICKÁ CÍRKEV A.V.
Nové Město, U sv. Michala, V Jirchářích 15.00 (každou druhou neděli v měsíci bohoslužba v polském jazyce): Kozuszník

BATRSKÁ JEDNOTA BAPTISTŮ

Vinohrady, Vinohradská 68: 10 Šolc ml. 18 bohoslužby v ruštině - **Pankrác**, Na Topolce 14: 10
Mečkovský
OCHRANOVSKÝ SBOR (dříve JB)
Nové Město, Hálkova 5: 9
Kejř
CÍRKEV BRATRSKÁ
Nové Město, Soukenická 15: 10
P. Grulich - **Žižkov**, Koněvova 24: 9.45
Kaleta - **Vinohrady**, Římská 43: 9.30
Mošner - **Smíchov**, Vrázova 4: 9.30
B. Matulík - **Mezinárodní sbor**, Peroutkova 57: 10.30
John Waldrop - **Horní Počernice**, Ve žlábku 168: 9 a 19
Kloubek - **Dejvice**, Hotel Krystal, J. Marthio 2: 10
Heczko - **Praha 4** - **Jižní Město**, Dubnová 806: 17
Filip - **Praha 4** - **Šeberov**, V Ladech 10.00
D. Javornický - **Praha 9** - **Černý Most**, Stoliňská 2417/41b, - 17.30
hod. T. Grulich - **Zbraslav**, Praha 5, Zákł. škola Nad Parkem: 9.30

Hart - **Praha 13** - **Stodůlky**, Gymnázium J. Heyrovského, Mezi Školami 29: 10.00
M. Šrámek
EVANGELICKÁ CÍRKEV METODISTICKÁ
Nové Město, Ječná 19: 9.30
Procházková, VP- **Vršovice**, 28. pluku 15: 9.30 a 18
VP Botoš - **Strašnice**, Vilová 26: 10
Kuchyňka - **Horní Počernice**, Křovínovo n. 12: 9.30
P. Hradský
CÍRKEV ADVENTISTŮ S.D. (*sobota*)
Vinohrady, Londýnská 30: 9 a 14
Cepl - **Dejvice**, Zikmunda Wintra 15: 9.30
Čík - **Smíchov**, Peroutkova 57: 9 a 14
Žalud - **Spořilov**, Žilinská 4: 9 a 14
Cepl - **Strašnice**, Vilová 26: 9 a 14
Hrdinka - Krč, kaple v Thomayerově nemocnici: 9 a 17
Beneš

APOŠTOLSKÁ CÍRKEV
Praha 10 - **Vršovice**, budova ECM, 28. pluku 15: 14.30
STAROKATOLICKÁ CÍRKEV
Rotunda sv. Kříže, ul. Karoliny Světlé: út 18 (s kytarou pro mládež), ne 17 (Hejbal, Růžicka, Husák) - **Kaple sv. Máří z Magdaly**, u Čechova mostu: ne 10 (Holeton, Růžicka) - **Kaple sv. Rodiny** (pod Nuselskými schody): čt 18 (Tvrdek)
PRAVOSLAVNÁ CÍRKEV
Katedrální chrám sv. Cyrila a Metoděje v Praze 2, Resslova 9: so 17, ne 9 - Šuvarský - **Chrám Zesnutí Přesvaté Bohorodice**, Praha 3, Olšanské hřbitovy: ne 10
igumen Silvestr - **Modlitebna sv. Nikolaje**, Praha 6, Rooseveltova 29: ne 10 - Koudela - **Chrám Zvěstování Přesvaté Bohorodice**, Praha 2, Na Slupi: ne 10 - Dandar, Stojka
SHROMÁŽDĚNÍ ARMÁDY SPÁSY
Praha 5 - **Smíchov**, Lidická 18: 10.15 - **Praha 3**, **Biskupcova** 36: 10.00
BOHOSLUŽBY V ANGLIČTINĚ - **Praha 5** - **Smíchov**, Peroutkova 57: 10.30 (mezinár. sbor) - **Kliment**, Klimentská 1: 11 VP (anglikánské) - **Vinohrady**, Vinohradská 68: 11 (bapt.) - **V Jirchářích**: 11 VP (luteránské) -
BOHOSLUŽBY V NĚMČINĚ
Praha 1, **Martin** ve zdi: 10.30

EVANGELICKÝ TÝDENÍK - KOSTNICKÉ JISKRY
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Mgr. Zdeněk Škrabal
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 440 Kč, jednotlivé číslo 10 Kč.
Č.ú.: 1932069379 /0800
Tiskne Grafotechna
Distribuce Mediaservis s.r.o., Abocentrum, Moravské nám. 12D, 659 51 Brno, objednávky tel.: 541 233 232, reklamace 800 800 890
A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365